

KORONAVIRUS: PRVNÍ NAVRHOVANÁ KRIZOVÁ OPATŘENÍ V INSOLVENČNÍM PRÁVU

Vládní návrh zákona o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 (lex covid) schválený 31. března 2020 navrhuje několik klíčových opatření v oblasti insolvenčního práva.

Jde o opatření zcela výjimečná, a to i s ohledem na to, v jakém časovém rozpětí jejich návrh vznikl. Česká republika se dle našeho názoru tímto návrhem postavila do čela pomyslného pelotonu legislativních reakcí přijímaných v těchto týdnech v zemích Evropské unie.

Tato publikace se navrhovanými opatřeními stručně zabývá zejména z pohledu úvěrových a dalších finančních trhů.

POVINNOST A PRÁVO ZAHÁJIT INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ

Dlužnická povinnost podat insolvenční návrh, a s ní související riziko osobní odpovědnosti členů statutárních orgánů za prodlení s ní, by dle návrhu byla suspendována po dobu trvání mimořádných protiepidemických opatření a po dobu dalších šesti měsíců, nejdéle však do konce roku 2020.

Z pohledu managementu dlužnických korporací tím však právní rizika související s finančním distresem způsobeným epidemií zcela neodpadají – návrh nijak nezasahuje do úpravy zákona o obchodních korporacích, vztahující se k odpovědnosti statutárních orgánů společností ohrožených úpadkem.

Návrh by rovněž na přechodnou dobu poskytl dlužníkům ochranu před věřitelskými insolvenčními návrhy. Do konce srpna 2020 by se k věřitelským insolvenčním návrhům nepřihlíželo. V procesní praxi by to znamenalo, že insolvenční soud nezveřejní podaný věřitelský návrh v insolvenčním rejstříku, a navrhovatele vyrozumí o tom, že k jeho návrhu se v důsledku navržené právní úpravy nepřihlíží. S podaným návrhem by se nespojovaly žádné důsledky, a to ani po konci srpna, navrhovatel by však poté mohl podat nový návrh.

NOVÝ INSTITUT - MIMOŘÁDNÉ MORATORIUM

V následujících týdnech a měsících mohou nastávat případy, kdy ochrana poskytnutá prostřednictvím přechodného suspendování povinnosti dlužníků podat insolvenční návrh ani přechodného suspendování účinků věřitelských insolvenčních návrhů, nebude pro zachování provozu a hodnoty podniků ohrožených ekonomickými dopady epidemie dostatečná. Takové situace mohou nastat zejména v případech, kdy ujednání zástavních nebo jiných zajišťovacích smluv umožňují zajištěnému věřiteli realizovat zajištění mimosoudně, typicky privátním prodejem nebo nabytím vlastnického práva k předmětu zajištění.

Zejména pro tyto případy návrh přináší nový institut tzv. mimořádného moratoria. To by dlužníkům, kteří nebyli k 12. březnu 2020 v úpadku a do finančních potíží se dostali v důsledku epidemie nemoci Covid-19, umožnilo podat do konce srpna 2020 návrh na mimořádné moratorium, které by nejen odvrátilo zahájení insolvenčního řízení, ale i zamezilo realizaci zajištění a jinému vymáhání pohledávek individuální cestou. Mimořádné moratorium, k jehož prvnímu, tříměsíčnímu období by dlužník nepotřeboval získat souhlas většiny svých věřitelů, by dlužníkům nebránilo ve využití veřejné podpory poskytované v souvislosti s epidemií nemoci Covid-19, a za zákonem stanovených podmínek by umožnilo dlužníkům platit závazky bezprostředně související se zachováním provozu podniku a vzniklé po vyhlášení mimořádného moratoria přednostně před dříve splatnými závazky. Poskytlo by dlužníkům také určitou

ochranu před tím, aby jejich smluvní protistrany ukončily některé dlouhodobé smlouvy, podobně, jak tomu je u "řádného" moratoria upraveného v § 115 a násl. insolvenčního zákona.

Mimořádné moratorium v podobě předložené v návrhu však nebude "obědem zdarma."

Dlužníci, kteří mimořádného moratoria využijí, budou muset počítat s tím, že jejich povinností bude vyvinout veškeré úsilí, aby jejich věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a společnému zájmu věřitelů budou povinni dát přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob. Za škodu způsobenou porušením dlužnických právních povinností po dobu moratoria i v souvislosti s návrhem na něj budou, stejně jako v "řádném" moratoriu, osobně ručit členové dlužnických statutárních orgánů. Na rozdíl od "řádného" moratoria se s vyhlášením mimořádného moratoria nemá spojit zákaz započtení. V oblasti derivátových a dalších finančních transakcí nebude mít mimořádné moratorium, stejně jako "řádné" moratorium, vliv na finanční zajištění ani na závěrečné vyrovnání. Navrhovaná právní úprava také nezavádí žádná pravidla podporující poskytování nového financování se zvláštní prioritou pro případ, že dlužník i přes mimořádné moratorium nakonec v insolvenčním řízení skončí. Jelikož moratorium není notifikováno jako uznávané řízení podle evropského insolvenčního nařízení 2015/848, jeho ochranné účinky nenastanou mimo území České republiky. Pokud dlužník provedl v nedávné době distribuce společníkům nebo jiným propojeným osobám, nebo realizoval transakce ve skupině s obdobným důsledkem, nebude mu mimořádné moratorium k dispozici, ledaže by finanční prostředky takto distribuované byly dlužníku před podáním návrhu navraceny. Insolvenční soudy budou mít v případě pochybností o legitimitě dlužnickova jednání k dispozici celé instrumentárium předběžných opatření dle insolvenčního zákona, včetně možnosti ustanovit předběžného insolvenčního správce, jakož i pravomoc mimořádné moratorium předčasně ukončit. V neposlední řadě se s použitím mimořádného moratoria bude nutně pojit publicita v insolvenčním rejstříku.

Dlužníci by proto měli případné podání návrhu na vyhlášení mimořádného moratoria pečlivě vážit.

Exitem z mimořádného moratoria bude zejména uplynutí doby, na kterou bylo vyhlášeno, neudělí-li většina dlužnických věřitelů dlužníku souhlas s jeho prodloužením. Mimořádné moratorium bude také ukončeno, pokud sám dlužník podá insolvenční návrh, případně pokud soud k dlužnickově dalšímu návrhu vyhlásí "řádné" moratorium.

ZMRAZENÍ BĚHU DOB ROZHODNÝCH PRO NEÚČINNOST DLUŽNÍKOVÝCH PRÁVNÍCH JEDNÁNÍ

S ohledem na to, že na vstupu do insolvenčního systému nastane svého druhu přechodná "hibernace", obsahuje návrh též pravidlo, podle kterého bude po dobu, po kterou bude suspendována dlužnická povinnost podat insolvenční návrh, přerušen běh dob, v nichž se zpětně před zahájením insolvenčního řízení posuzuje odporovatelnost dlužnických právních jednání poškozujících či znevýhodňujících věřitele.

ÚČINNOST A DALŠÍ OPATŘENÍ

Očekává se, že navrhovaná opatření budou Parlamentem přijata v režimu legislativní nouze a v účinnost vstoupí velmi rychle.

Současně je zjevné, že se jedná pouze o první "dávku" opatření reagujících na bezprostřední ekonomické dopady epidemie, a že zákonodárce bude muset být připraven insolvenční systém dále přizpůsobovat. To platí jak o jeho dílčích parametrech, tak o zásadních reformních krocích, mezi které mimo jiné patří i implementace evropské restrukturalizační směrnice 2019/1023.

KONTAKTY

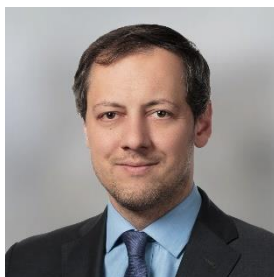
Tomáš Richter
Of Counsel

T +420 222 555 214
E tomas.richter
@cliffordchance.com

Miloš Felgr
Partner

T +420 222 555 209
E milos.felgr
@cliffordchance.com

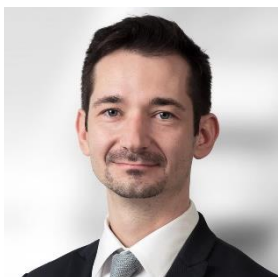
Vladimír Rýlich
Seniorní advokát

T +420 222 555 210
E vladimir.rylich
@cliffordchance.com

Pavel Boguský
Advokát

T +420 222 555 266
E pavel.bogusky
@cliffordchance.com

Petr Chytil
Koncipient

T +420 222 555 273
E petr.chytil
@cliffordchance.com

Tereza Dřimalová
BD Manager

T +420 222 555 530
E tereza.drimalova
@cliffordchance.com

Účelem tohoto shrnutí není pokrýt všechny významné otázky ani všechny jednotlivé aspekty oblastí, kterým se věnuje. Rovněž není jeho účelem poskytovat právní ani jiné poradenství.

www.cliffordchance.com

Clifford Chance, Jungmannova Plaza,
Jungmannova 24, 110 00 Praha 1, Česká
republika

© Clifford Chance 2020

Abu Dhabi • Amsterdam • Barcelona • Beijing •
Brussels • Bucharest • Casablanca • Dubai •
Düsseldorf • Frankfurt • Hong Kong • Istanbul •
London • Luxembourg • Madrid • Milan •
Moscow • Munich • Newcastle • New York •
Paris • Perth • Prague • Rome • São Paulo •
Seoul • Shanghai • Singapore • Sydney •
Tokyo • Warsaw • Washington, D.C.

Clifford Chance má smlouvu o spolupráci s
advokátní kanceláří Abuhimed Alsheikh
Alhagbani v Rijádu.

Clifford Chance má přátelský vztah s Redcliffe
Partners na Ukrajině.